

Софія Корнієнко, Сергій Корнієнко

СІМ'Я І ДИТЯЧИЙ САДОК — ОДНА РОДИНА

Навчально-методичний посібник

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН

ББК 74. 200.5

К 67

Рецензенти:

доктор педагогічних наук, професор Ізмаїльського державного
гуманітарного університету

Н.В. Кічук

доктор педагогічних наук, професор Тернопільського національного
педагогічного університету імені В. Гнатюка

Я.П. Кодлюк

методист лабораторії дошкільної та початкової освіти
Тернопільського обласного комунального інституту
післядипломної педагогічної освіти

Г.Г. Провозюк

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Корнієнко Софія, Корнієнко Сергій

К 67 Сім'я і дитячий садок — одна родина: Навчально-методичний посібник. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2012. — 180 с.

ISBN 978-966-10-2134-0

Сім'я — найважливіший винахід цивілізації. Дошкільний заклад, діти і батьки — єдине ціле. Сучасне життя вимагає оновлення та урізноманітнення форм роботи колективу дитячого навчального закладу з родиною.

Цей посібник допоможе у проведенні батьківських зборів, родинних виховних заходів та забезпечить нетрадиційними підходами в цьому напрямку.

Посібник адресовано працівникам дитячих навчальних закладів, учителям початкових класів, практичним психологам, студентам навчальних закладів, батькам.

ББК 74. 200.5

Охороняється законом про авторське право.

Жодна частина цього видання не може бути відтворена в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.

ISBN 978-966-10-2134-0

© Навчальна книга — Богдан,
майнові права, 2012

ВСТУП

Успішне розв'язання завдань, які визначені Програмою розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт», що затверджена на I Всеукраїнському з'їзді педагогічних працівників дошкільної освіти та впровадження Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у світі», потребують оновлення стратегії і тактики взаємодії педагогів із батьками, зміни її векторів та акцентів осучаснення предмета розмов, розширення спектра життєво важливих проблем, надання більшої щирості та відвертості зустрічам, їхній конструктивності, неформальності.

За переконанням Л. Гураш¹, модернізація дошкільної освіти не може не торкнутися сучасної сім'ї, залишити родину стороннім спостерігачем змін, що відбуваються у першій її ланці, не торкнутися її інтересів. Важливо залучати батьків до процесу оновлення змісту, форм і методів освіти своїх дітей, підтримувати бажання перенести доцільне в практику сімейного виховання.

Об'єднання зусиль допоможе створити широкий розвивальний простір, сприятливий для повноцінного буття дитини в сім'ї та дитячому садку, розкриттю нею своїх сутнісних сил, становленню як активного суб'єкта індивідуальної та колективної діяльності.

На часі складна й відповідальна просвітницька робота дошкільного закладу спрямована на розширення й поглиблення уявлень членів родини про сучасні навчальні заклади, роль вікових та індивідуальних особливостей дитини в її особистому становленні, сутність компетентності як інтегративну якість особистості.

¹ Л. Гураш. Родинне виховання: сучасні підходи / Упорядн.: Т. Вороніна, О. Мельник. — К.: Шкільний світ, 2010. — 112 с.

Сьогодні вкрай важливо узгодити позиції та очікування педагогів і батьків, принаймні з основних напрямів, гуманізувати взаємодію, налаштуватися на потребу професійного та особистісного самовдосконалення.

Для цього необхідно:

- ◆ ознайомити членів родини з ефективними методами і прийомами формування у дітей різних форм активності;
- ◆ формувати готовність розмовляти з дитиною на теми, які її цікавлять — про народження, сенс людського життя, любов, довіру, правду тощо;
- ◆ надати родинам допомогу у вихованні почуття впевненості в собі;
- ◆ переорієнтувати батьків із дорослої на дитячу модель буття дитини в сім'ї тощо.

Отже, завдання педагога — не перетворити батьків на вчителів, які мають удома продовжувати навчальний процес, а зробити домівку місцем затишку, радості, відчуття комфорту й захищеності.

Важливо підказати родині, як у домашніх умовах організувати художньо-творчу, продуктивну діяльність, забезпечити оптимальний руховий режим дитини та створити розвивальне середовище в дитячій кімнаті.

Ведуча роль в організації співпраці ДНЗ і родини належить вихователям. Завдання вихователя полягає в тому, щоб оживити і об'єднати позитивні фактори сімейного і дошкільного виховання, взаємно доповнювати і збагачувати один одного.

Вихователь-професіонал завжди намагається встановити тісний контакт із родинами вихованців, заохотити їх до спільної діяльності.

Зміст співпраці вихователя з батьками складається із наступних напрямків:

- ◆ психолого-педагогічна освіта батьків;
- ◆ залучення батьків до навчально-виховного процесу;
- ◆ участь батьків і дітей у спільній діяльності;
- ◆ надання психолого-педагогічної допомоги батькам.

Багаторічний досвід переконує, що ефективними формами взаємодії дитячого садка і родини є **батьківські збори і родинні виховні заходи**.

Батьківські збори — це універсальна форма роботи, яка дозволяє вирішувати цілий ряд завдань: організацію колективу батьків, їхню психолого-педагогічну освіту, управління процесом виховання, надання допомоги батькам у вихованні дітей і т.д. Це покладає вели-

9. Фарбував дідусь підлогу —
 Ми стояли біля нього
 Тільки щіточку взяли —
 Жовту фарбу розлили...
 Він у нас питати став:
 — Хто це дров тут нарубав?
 Здивувалися ми знову:
 — Це ж бо фарба, а не дрова!
 Мій читачу! Зрозумій,
 Що сказав тут Веремій,
 В мами й тата запитай
 І на вуса намотай.

Г. Бойко

Діти виконують пісню А. Житкевича «Мій дідусь».

Не швидко

По - лем, по - лем по стер - ні

ї - хав ді-дусь на чов-ні. Ло-вив ри-бу граб-ля-ми,

скла-дав ї - ї ряд-ка - ми. Впій-мав шу - ку

й дві сви-ні за-хо-вав їх в бур'-я-ні, за-хо-вав їх

Приспів:

в бур'-я-ні мій ді - дусь. Ой, ді - ду-сю!

18

Ой, ді - ду - сю! Я до те - бе, я до те - бе при - гор - ну - ся.

Ой, ді - ду - сю! Ой, ді - ду - сю! Я до те - бе при - гор - ну - ся.

Подем, подем по стерні
 Їхав дідусь на човні.
 Ловив рибу граблями,
 Складав її рядками.
 Впіймав шуку й дві свині,
 Заховав їх в бур'яні,
 Заховав їх в бур'яні
 Мій дідусь.

Приспів: Ой, дідусю! Ой, дідусю!
 Я до тебе пригорнуся.

На городі лобода
 Жовтим цвітом зацвіла,
 А дідусь її зламав,
 З неї скрипку змайстрував.
 Продав скрипку, ще й овес,
 Купив собі «Мерседес»,
 Купив собі «Мерседес».
 Мій дідусь.

Приспів.

В Тернополі на ставку
 Сидів дідусь в холодку.
 Вигравав там на трубі
 Щось про зорі голубі.
 Згадав літа молоді
 Й пішов пішки по воді,
 Й пішов пішки по воді
 Мій дідусь.

Приспів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеєнко Т. У чому мудрість батьківської любові // Дошкільне виховання. — 2002. — № 3. — С. 20.
2. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» / Міністерство освіти і науки України, Академія педагогічних наук України; наук. ред. та упоряд. О.Л. Кононко. — К: Світич, 2008. — 430 с.
3. Від екології природи — до екології душі. Част. 1 // Дитячий садок. — 2004. — № 25-26.
4. Вільчковський Є.С. Рухливі ігри в дитячому садку. — К: Радянська школа, 1989.
5. Воропай О. Звичаї нашого народу. — К: Оберіг, 1991.
6. Гармонія: Книга для батьків і вихователів / М. Булдович, Н. Бадь. — К.: Шкільний світ, 2008. — 128 с.
7. Грицишина Т. Маленькі туристи // Дитячий садок. — 2004. — № 37. — С. 23.
8. Денисенко Н. Гартуємо тіло і дух // Дошкільне виховання. — 2001. — № 6. — С. 14.
9. Діти — батьки — сім'я: Вип. 1. — К.: Світич, 2006.
10. Закон України «Про дошкільну освіту». — К: Редакція журналу «Дошкільне виховання», 2001.
11. Калуська Л. В. Родинне сонцеколо. — Тернопіль: Мандрівець, 2007.
12. Калуська Л. Дивокрай (книга друга). Вибрані дидактично-методичні матеріали для працівників дошкільних закладів. — Тернопіль: Мандрівець, 2004.
13. Книга для читання в родинному колі та дошкільному закладі «Українська мозаїка» / Вакуленко Н.І., Долинна О.П., Копейкіна О.А., Низковська О.В. — К: АВДІ, 2008.
14. Козак Н. Українська родинна педагогіка: минуле і сьогодення // Дошкільне виховання. — 2002. — № 8.
15. Коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні: Науково-методичний посібник (наук. ред. О.Л. Кононко). — К: Редакція журналу «Дошкільне виховання», 2003.
16. Корнієнко С.М. Здоров'я дитини: родинні обереги: Навчально-методичний посібник. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2009. — 96 с.
17. Корнієнко С.М., Кодлюк Я.П. Батьківські збори у початкових класах: зміст та методика проведення: Навчально-методичний посібник. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2008. — 144 с.
18. Корнієнко Софія, Корнієнко Сергій. Родинне дозвілля у початкових класах: Навчально-методичний посібник. — 2-ге вид., переробл. і доповн. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2006. — 160 с.

19. Кочерга О. Повірте у свою дитину // Дошкільне виховання. — 2004. — № 3. — С. 14.
20. Лохвицька Л., Андриющенко Т. Дошкільникам про основи здоров'я. — Тернопіль: Мандрівець, 2008.
21. Луценко І. Які самі, такі й сини. Виховні традиції українського родинного спілкування // Дошкільне виховання. — 2004. — № 8.
22. Мариновська О., Калуська Л. Ідеї Софії Русової у контексті сучасного дошкільного виховання. — Івано-Франківськ, 2001.
23. Методичні рекомендації до Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (наук. керівник О.Л. Кононко). — К: Світич, 2009.
24. Низковська О. Рухлива гра розвиває творчість // Дошкільне виховання. — 2002. — № 2. — С. 12.
25. Плохій З. П. Виховання екологічної культури дошкільників. — К., 2002.
26. Система роботи з батьками: модель співпраці міського відділу освіти і навчальних закладів. — К.: Шкільний світ, 2008. — 128 с.
27. Софія Корнієнко, Сергій Корнієнко. Виховний простір першокласників: Навчально-методичний посібник. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2005. — 216 с.
28. Стельмахович М. Українська народна педагогіка. — К., 1997.
29. Сухар В. Робота з родинами вихованців дитячого садка. — Х.: Ранок, 2008.
30. Сухомлинський В.О. Як виховувати справжню людину. Вибрані твори у 5 т., т. 1. — К., 1976.
31. Утробина О.М. Занимательная физкультура в детском саду. — М.: ГНОМ Д, 2004.
32. Чуб Н.В. Довідник для батьків дошкільників. Психологія дитини від А до Я. — Х.: Основа, 2008. — 159 с.
33. Шкодін О. Усі ми вийшли з дитинства // Дошкільний навчальний заклад. — 2009. — № 1.
34. Шербакова К.Й., Григоренко Г.І. У сім'ї росте дитина. — К: Неопалима купина, 2006.
35. Ярошук М. Методика виховної роботи: Навчальний посібник. — Луцьк, 2010. — 300 с.

ЗМІСТ

Вступ	3
Батьківські збори	
Як підготувати дитину до школи. <i>(Софія Корнієнко)</i>	11
Сім'я і дитячий садок — одна родина. <i>(Софія Корнієнко)</i>	17
Щасливий той, хто щасливий вдома. <i>(Софія Корнієнко)</i>	20
Краще сім раз показати, аніж сім раз розказати. <i>(Сергій Корнієнко)</i>	27
Як навчитися розуміти дитину. <i>(Софія Корнієнко)</i>	31
Вчимо жити за законами здоров'я: це обов'язок чи бажання <i>(Софія Корнієнко)</i>	36
Безпека на кожний день. <i>(Сергій Корнієнко)</i>	41
Батько як вихователь. <i>(Сергій Корнієнко)</i>	47
За здоров'ям у природу. <i>(Сергій Корнієнко)</i>	51
Виховання чуйності та доброти. <i>(Софія Корнієнко)</i>	62
Щаслива сім'я. Яка вона? <i>(Сергій Корнієнко)</i>	66
Родинні виховні заходи	
Слава нашим мамам. <i>(Софія Корнієнко)</i>	71
Свято бабусь. <i>(Софія Корнієнко)</i>	80
Найкращий у світі дідусь. <i>(Сергій Корнієнко)</i>	88
Здорова сім'я — здорова держава. <i>(Сергій Корнієнко)</i>	108
До бабусі на Святий вечір. <i>(Софія Корнієнко)</i>	111
У світі казки. <i>(Сергій Корнієнко)</i>	122
Усі ми дружні та сміливі. <i>(Сергій Корнієнко)</i>	131
Свято української народної календарно-обрядової пісні. <i>(Софія Корнієнко)</i>	135
Веселий ярмарок. <i>(Сергій Корнієнко)</i>	151
Додатки	168
Література.....	177

Навчальне видання

КОРНІЄНКО Софія
КОРНІЄНКО Сергій

СІМ'Я І ДИТЯЧИЙ САДОК — ОДНА РОДИНА

Навчально–методичний посібник

Головний редактор *Богдан Будний*

Редактор *Надія Бульчак*

Музичний редактор *Володимир Островський*

Обкладинка *Володимира Басалиги*

Комп'ютерна верстка *Нелі Ягній*

Підписано до друку 29.09.2011. Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк.4,65. Умовн. фарбо–відб. 4,65.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ДК №370 від 21.03.2001 р.

Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м.Тернопіль, 46008

тел./факс (0352) 43–00–46; 25–18–09

publishing@budny.te.ua

www.bohdan-books.com

978-966-10-2134-0

9 789661 021340